

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Bidrag til Besvarelsen af det
Spørgsmaal: Anstrænges Discip-
lene i herværende omformede
Skole over deres Kræfter?

Et Indbydelseskrift

til Høitideligheden paa Odense Gymnasium
den 30te Januar 1804.

---

ved

E. Trojel,

Overlærer ved Kathedralskolen.

Odense 1804.

Trykt paa Skolens Bekostning hos S. Hempel,
Cier af Byens Stifts Adressecomtoir og Bogtrykkerie.

Det Nye og det Gamle har til alle Tider haft sine Yndere, og vil i Fremtiden ogsaa beholde dem, saalænge Ulighed bliver imellem Menneskets indre og ydere Organisation, og i de udvortes Omstændigheder, der omgive det, samt Frihed i Ytringen af de herpaa grundede ulige Forestillinger, Begreber og Domme. Denne Ulighed ligger i den menneskelige Natur, og kan ikke ophøre før Gamme: Det vil stedse blive en Umuelighed, at bringe, som Ordsvroget siger, alle Hoveder under een Hat, alle Mennesker til eens Forestillinger og Begreber. Men det er og efter min individuelle Overbeviisning saa langt fra, at man har Noget væsentligt at befrugte af denne Uoverensstemmelse i Meninger, at man snarere har den at takke for betydelige Fremskridt til Fuldkommenhed i Ops

findelser af alle Arter, da uden denne mægtige Drivesjæder det menneskelige Kion maaskee steds se havde vandret ad en eensformig, kjedsom Vej, uden at komme Fuldkommenheds Maalet nærmere. Kunns dette er man berettiget til at fordre, at enhver Dom skal støtte sig ikke paa Magtsprog men paa Grunde, og at Kjerlighed til Sandhed og Retfærdighed, skal lede Domsmeren. Hans Grunde være rigtige eller ikke; deres Værd kan vejes og bestemmes, og derved kommer man altid Maalet, som er Sandhed, et Skridt nærmere.

Den nye Reform i Danmarks lærde Skoles væsen har da ogsaa havt Tingenes almindelige Skjebne, og er blevet meget forskjellig bedømt. Især synes dette at have været Tilfældet ved Odense omformede Cathedralsskole. Iblandt de Klager, der ere førte imod dens nye Indretning, har ingen været almindeligere, eller forsvaret sig med større Stik af Grund, end denne: at Disciplene ved de nye Skoles indretninger bebyrdedes med saa meget og forskjelligt Arbejde, at Mod og Lyst kvaltes, og at sølgelig Bindingen for deres intellectuelle og moralske Dannelselse blev mindre betydelig, end den, de forrige Skoleindretninger lovede.

Dens

Denne Klage synes fornemmeligen at have sin Grund i et, tildeels undskyldeligt, Ubekjendtskab med Reformens Natur og Beskaffenhed. Den reneeste og sikreste Kilde, hvoraf dette Bekjendtskab kan søges, er upaatvivlelig den Kgl. Anordning selv med sine Bilage. Men denne Deel af den nyere Lovgivning har langt fra ikke den Publicitet, som de fleste dens andre Dele, og som den i Betragtning af Sagens Natur vist nok trænger til. Saavel Anordningen som Bilagene ere vel trykte, men ikke publices rede. Ei heller er mig noget Skrivt bekjendt efter den Tid, da der begyndtes med Skolernes Omformen, og Erfaring og altsaa tillige kunde tale et Ord med, hvori de nye Skoles Indretninger ere drovtede, eller blot historisk fremsatte. Følgelig er paa denne Maade ikke tilstrækkelig sørget for, at udbrede det Bekjendtskab med en begyndende Indretning, hvorved Tillid til Samme kunde vindes og grundes. Og kommer nu hertil, hvad der blev en uundgaelig Følge af Overgangen fra gammelt til nyt Skolesvæsen, at flere af Disciplene klagede over det uvante, nye og strengere Arbeide; at Mængde af dem gik over til den bandede, og vist nok kortere Vej til Universitætet, og tyede til de gamle

gamle Skoler; saa vil man ei undres over, at ugunstig Fordom mod den omformede Skole i Begyndelsen vakte og næredes selv hos mangen opløst Mand, der ikke i Forvejen var sat i Stand til, at bedømme, hvor Meget i disse Klager var grundet; hvor Meget af selv det Grundede var uadskilleligen forenet med hver Skoleforandrings første Indførelse, uden dog at kunne tilregnes Skoleforandringen selv.

Det syntes mig derfor ikke uvassende, at nytte den Leilighed, der frembød sig, i et Indsbydelseskræft til Høitideligholdelsen af den Konges Fødselsfest, hvis senere Regeringsaar have udmærket sig ved stadig Omhu for det offentlige Opdragelses- og Underviisnings-Væsens Fremme, at bidrage til at udbrede Bekjendtskab med herværende lærde Skoleindretning, ved at undersøge, hvorvidt hiin Klage, at Disciplenes Arbejde overstiger deres Kræfter, er grundet.

Foreløbig maa jeg bemærke, at ved enhver Skoleforandring, hvorved nye Underviisningsfag indføres, og de gamle tildeels udvides, ligger det allerede i Sagens Natur, at Overgangen fra det Gamle til det Nye maa falde den omformede Skoles ældre Disciple, der alt i flere Aar have taget Deel i Underviisningen

efter

efter den gamle Plan, saare vanskelig; ja, at Vanskelighederne forøges eller formindskes i Forhold til den længere eller kortere Tid, hvori Discipelen har nydt Skoleundervisning. Saaledes vil f. E. den Discipel, der før Reformen var i Skolens saa kaldte Mesterlectie, og altsaa om eet, høit to Aar, kunde gaaet til Universitetet, meget vanskeligen, om ikke umueligen i samme Tid kunne naae dette Maal efter den forandrede Underviisnings Plan. I visse Fag besidder han gode Kundskaber; i andre ikke engang de simpleste Begyndelses-Grunde. Skal Underviisningen i disse blive passende med hans Forkundskaber og Torv, maa han naturligvis nyde den med de første Begyndere, og kun i enkelte af de ham ubekjendte Sprog eller Videnskaber ad Gangen; det Øvrige maa efterhaanden, som han gjør Fremgang i det begyndte Arbejde, komme til. Men denne gradvise Underviisning kræver flere Aar, og hans Alder tillader ham ikke et langt Ophold i Skolen. Det bliver da uundgaaeligt, at han paa engang maa lægge sig efter alt for mange, som hidtil ukjendte Sprog og Videnskaber. En Saadan staaer vist nok Fare for at overvældes af sine Forretningers Beskaffenhed og Mængde, og, er han

han ikke af Naturen bekræftigere udrustet, for at synke under deres Vægt. Var Disciplen derimod ved Reformens Indførelse i en lavere eller Begynder's Klasse, forsvinde disse Ubequemmeligheder af sig selv. De nye Underviisnings Gienstande kunne nu uden Vanskelighed meddeles ham i en bestemt og med hans Alder og Forkundskaber passende Orden og Mængde, og Faren for at anstrænges over Evne er aldeles ingen, naar han kun ikke hører til deres Tal, som studere invita eller dog crassa Minerva.

Sandheden i denne Bemærkning bekræftedes og af afvigte Skoleaars Erfaring. Flere unge Mennesker, hvis Flid og Stræbsomhed var uspaaklagelig, men ikke understøttet af heldige Natur-Anlæg, fandt, at Arbeidet, uagtet al den Lettelse, der kunde bestaae med Skolens Tarv, blev dem givet, alligevel oversteg deres Kræfter, og valgte den gamle og jævne Vej til Universitetet: og disse hørte næsten alle til deres Tal, der for Reformen havde haft Plads i de højere Lektier. Men det vilde være høist ubilligt, at regne den nye Skoleindretning disse ved dens Indførelse uundgaarlige Vanskeligheder til Last; ligesom det og vilde være høist urigtigt, deraf at udlede den Slutning, at Ungdoms
men

men ved denne efter min Overbeviisning velgjørende Indretning, utilbørligen anstrengetes over sine Kræfter. I første Tilfælde maatte man, hvilket vel næppe vil falde noget fornøstigt Menneske ind, ansee de i de omformede Skoler indførte nye Underviisningsfag for unyttige eller dog undværlige for den tilkommende Embeds- og VidenskabsMand, eller blot for den kultiverede Statsborger: I sidste Tilfælde sluttede man fra en enkelt Deel til det Hele, og det Urigtige i saadan Slutning falder i Pinene, og behøver ikke nogen Gjendrivelse. Snarere kan man deraf forudsee, at den Tid vil komme, da i det mindste større Vanskeligheder end hidtil, ville lægges i Vejen for det maadelige Hoved, der uden egentligt Kald for Studeringer, dog tør vove sig ud paa disses Bane; og, om Starten og Videnskaberne vinde eller tabe herved, derom bliver dog nok kunns een Stemme.

Imidlertid har den nye Skoleanordning søgt at møde disse Vanskeligheder ved at befale, at de af Skolens forhenværende Disciple, som af Lærerne ansaaes uduelige til at naae det for den omformede Skole bestemte Maal, skulde strax ved Forandringens Begyndelse udgaae, og at Underviisningen i Begyndelsen i alle Specials
Klasser

Klasser skulde være elementarist, og lempe sig efter Discipulenes forskjellige Fattetærvne, hvor disse i noget Fag af Samme vare første Begyndere. Ogsaa er dennæ Befaling punktligen efterkommet; men, saalænge ingen aldeles nøjagtig og almindelig Maalestok for de menneskelige Kræfter er opfundet, saalænge kræver Dietsfærdighed, at den Discipel, der ytrer Lust til at prøve sine Kræfter i de nye Underviisningsfag — isæld det blot er tvivlsomt, om hans Bestræbelser kunne lykkes — ogsaa bør tilstedes, at gjøre Forsøget. Af Skolen kan i dette Tilfælde med Villighed ei kræves mere, end hvad Skoleseraadet i Overensstemmelse med Anordningens Budende ogsaa har gjort; at det nemlig, saasnart det troede at have afgjort. Vished om Lærlingens Uduelighed til at naae det foresatte Maal, underrettede hans Forældre eller Børgere derom, og foreskillede dem Nødvendigheden af at give ham en anden til hans Evner passende Bestemmelse.

Man vil og let Indsee Aarsagerne, hvorforsø disse unge Mennesker ikke med Nytte kunde deeltage i Underviisningen efter den nye Skolesforordnings Plan; denne kunde i at bestemme det Kundskabs Maal, der burde kræves af Discipulen, naturligviis kun tage Hensyn til den

Discipul

Discipel, der skulde have sin hele Dannelse i fuldkommen Overensstemmelse med dens Forskriver: Den kunde i saadan Henseende ei vete sig efter de forrige Skole-Disciple, men vel som den og gjorde, lempe sig efter dem. Den bør da ei heller bære Skylden, fordi de flere og nyttige Underviisningsgjenstande, den indførte, overstege nogle Disciples Kræfter, der efter en anden og forskjellig Underviisningsplan allerede vare mere end halvt dannede for Unisversitetet. Fra denne almindelige Bemærkning over Klagens Aarsag kommer jeg nu nærmere til at undersøge dens Grund og til Besvarelsen af det Hovedspørgsmaal: om det ved den nye Skoleunderviisning kan være at befrygte, at Ungdommen anstreges over Evne og Kræfter?

Det bliver intet Spørgsmaal underkastet, at Barndoms og Ungdoms Alderen skal hensigtspassende bestjæftiges, og tilstrækkeligen bestjæftiges. Men det er og paa den anden Side ligesaa afgjort, at overdreven og upassende Anstregelse af disse Alderes Kræfter er skadelig, og kan nedbryde baade Sindets og Legemets Styrke og Brugbarhed. Dette Tilfælde troer jeg, indtreffer, eller kan i det mindste være at befrygte; enten, naar Underviisningsviden eller

Uns

Undervisnings Materien og Formen eller og den Hæftid, der kræves, et staae i rigtig Forhold til Lærlingens Alder og Kræfter.

Jeg vil med den Korthed, som den før Programmet bestemte Grændse gjør nødvendig, gjensnemgaae alle tre Tilfælde, og søge at vise, at intet af dem finder Sted ved vor Skole. Først staaer Lærlingen Fare for at anstreges over sine Kræfter, naar Skoletiden ei staaer i rigtig Forhold til disse og hans Alder.

De daglige Læretimer bestemmer Anordningen for Skolens egentlige Disciple til 7; 4 Formiddags (8, 12) og 3 Eftermiddagstimer (2, 5); For Forberedelses- Klassen derimod ikkuns 4; nemlig 2 Formiddags (9, 11) og 2 Eftermiddagstimer (2, 4).

Mod disse Undervisningstimers Antal, som ikke overstiger det, den forrige Skoleforordning foreskrev, naar man tillige regner den Tid, Disciplene maatte anvende eller spille paa Kirkes opvartning, lader sig med Foje ikke noget indvende, naar man betænker, at Disciplens Bestemmelse er lærd Dannelse; at Undervisningstimerne saaledes afverle med hinanden, at nogle le snarere kunne anses som Opmuntring og Bes
ders

berqvælgelse, end som Anstrengelse og Arbeide; at foruden den Forfriskningstid der imellem Læresetimerne tilstaaes, i Afsvejlingen selv er noget forfriskende; at Læremethoden er og skal efter de specielle Instruxer for hvert enkelt Læresfag være saaledes indrettet, at Lærlingen ikke behøver at afdrage alt for meget af den til hans Forfriskning, Styrkelse og Opmuntring levede Tid, for at gjentage, hvad han i Skoletiden har lært, eller forberede sig til den følgende Underviisning; og endelig, at Skoletiden i al Fald kan efter Anordn. 4. §. forkortes for enkelte Disciple, hvis Alder eller Helbred skulde udskræve det. Men herom mere siden.

Skolens yngste Lærlinge, Forberedelsesklassens Disciple, som efter Anordningen maae have fyldt det 9de Aar, have kun 4 Timer daglig, og saane vist nok ikke fornøden Tid til Legems og Sindss tilstrækkelige Opmuntring, hvorpaa denne Alder har de stærkeste Fordringer. I Forhold til Lærlingens stigende Alder og hans med Alderen tiltagende Legems og Aandsmodenhed, stige og Skolens Fordringer paa større Anstrengelse af hans Kræfter. De yngste af Skolens egentlige Disciple skulde efter Forordn. alle være over 10 Aar; de Flejste ere over 12 Aar, altsaa i den

11:

Alder, hvori selv Rousseau, der sikkert ikke kræ-
 vede Drivehusudvikling af de naturlige Anlæg,
 antager, at samtlige Barnets Kræfter udvikle
 sig med en Hurtighed, der langt overstiger dets
 Fornødenheder, og at Barnet selv begynder at
 nærme sig Ynglingsalderen. Nu, siger han,
 nu begynder Arbejds, Undervisnings, og Stud-
 derings-Tiden; og, føjer han til, lægger Mær-
 ke til, at det ikke er mig, som efter Indfald
 gjør denne Bestemmelse, det er Naturen selv,
 som angiver den. Disciplen, der altsaa maae
 formodes med denne Alder at besidde de til Ar-
 bejde fornødne Kræfter, beskæftiges nu dagligen,
 skjøndt ikke uafbrudt, i 7 Timer. Til Opmun-
 tring tilstaaes ham et Kvarters Fritid: den
 yngre Discipel i de lavere Klasser mellem hver
 anden og tredje Læsetime; den ældre eller mere
 arbejdvante i de højere Klasser mellem hver 3die
 og 4de Undervisningstime. Hans daglige Skol-
 letid kan da, under de ovenangivne Forudsæts-
 ninger og Betingelser ikke ansees for trettende
 og anstrengende.

Hvad Skoleferierne angaaer, da er det upaa-
 tvivlelig den ny Skoleanordnings Hensigt, at
 indskrænke ikke saameget deres Antal, som der-
 res Længde, uden derved at betage Disciplen i

de omformede Skoler den nødvendige Opmun-
tring, som er Feriers Hovedformaal. Foruden
Søn-, Fests- og Markeds- Dage tilføedes kun
14 Dages Sommerferie, og de faa Søguedage,
der ligge mellem Juul og Ny-Mar. Og Hensigt-
ten med denne Indskrænkning bør ikke kunne
mistkjendes. Varn og Ungling bør beskæftiges
jevnt, men uafslædigt. Selv hans fritid maa
være Beskæftigelse — Forskjellen bør kun be-
staae i Beskæftigelsens større og mindre Grad.
Undervises han, da bør han bestandig gaae frem;
hvis ikke, gaaer han tilbage: I Kunstfæbers
Indsamling gives ingen Stillestaaen, ingen Fer-
rie. Heri ere alle fornuftige Opdragere og Læ-
rere enige. Vel kunne Frier bidrage saare
meget til Handsdannelse, naar de anvendes rigt-
tigen; men hvor faa ere de Disciple, hos hvil-
ke man uden Frygt for at bedrages, tør vente
en saadan Anvendelse af Ferien? For de fleste
er den sikkerlig ikke andet, end Hvile for alt
Handsarbeide. Erfaring lærer, at den yngre
Discipel, der endnu ikke i nogen betydelig Grad
kan have Kolehje for Forstandens Glæder, ei
heller længe kan sysselsætte sig selv uden Anviis-
ning og Veiledning; mangler han denne i flere
eller endog kun eens Uge, da forvildes han,
eller

eller vænnes til Leddiggang, og det koster dobbelt Anstrengelse, inden det igien lykkes, at indføre tilbørlig Orden og Nøjagtighed i hans Dagarbejde. For ham er altsaa enhver Ferie, der overstiger den Tid, han netop behøver til Sjæls og Legems Opmuntring, fordervelig. Kunns Lærlingen af modnere Alder og Kundskaber kan anvende Ferten med største Nytte, forudsat, at han enten vil anvende en Deel deraf paa Gjentagelse af det Lærte, eller forstaaer, og er vant til selv at anlægge og udføre et Arbejde. Men hvor ringe bliver dog altid Disses Tal imod Hines! Det er da nok gavnligere for det Hele, at Ferierne ere kortere, end de den forrige Skoleindretning tillod, da de dog altid kunne ansees tilstrækkelige til at opnaae de tvensde Bihensjæter, man kan tænke sig for Ferien ved en Skole, hvis Disciple for en stor Deel have Forældre og Slægt udenfor den Bye, hvor Skolen er; nemlig den oekonomiske, at deres Lignet o. m. trænger til Eftersyn; og den saare vigtige moralske, at Familieforbindingerne, især mellem Forældre og Børn, eller mellem Godskende indbyrdes, som vist nok fortjene at regnes blandt Naturens saligste Velgjerninger, ikke ved alt for lang Skilsmisse skulle sønderrives.

Ders

Der næst finder ogsaa overdreven Anstrengelse af Lærlingens Kræfter Sted, naar Underviisningens Materie og Form ei staaer i rigtigt Forhold til hans Alder og Kræfter.

Begynder man med et 10 Aars Barn at gennemgaae den højere Mathematik, de abstrakte Læresætninger i Religion, Philosophie o. d. saa anvender man dets Kræfter uden Nytte, thi de ere ikke modne for denne Underviisning, og den mindste Skade, deraf flyder, er denne, at Barnet lærer Intet. Men, vælger man end en til Alderen passende Underviisnings-Materie, saa dog, naar man ikke iagttager dens rette Form og Maade, staaer Lærlingen, især den barnlige, alligevel Fare for at overvældes af Arbeide, og dog kun at beholde Lidet af det overmaade Meget, man stræber at indvovse ham, og selv dette Lidet uden Orden, Sammenhæng og Brugbarhed. Og, slipper han end fra saadan Skole uden Tab for sin sunde Menneskeforstand, visselig, han slipper den ikke, uden at have svildet det Meste af den kostbare Tid, der, vel anvendt, skulde have gjort ham til en brugbar Fædrelandets og Verdens-Borger.

For nu at lægge for Dagen at dette ei finder Sted i vor omformede Skole, var det es

gentlig nødvendigt, at angive de Underviisnings Gjenstande, Skolens Disciple beskæftiges med; at vise, hvorledes disse i de forskjellige Specials Klasser og forskjellige Underviisningstimer følge paa hinanden, og endelig, hvorledes Underviisningens Methode er, hvorvidt den er beregnet paa, at forskaffe Lærlingen al den Lættelse saas vel i hans Skoles som Huus Arbeide, der kan bestaae med Skolens Hovedøjemed og Grundighed, Orden og Fuldstændighed i det, der skal læres; en Lættelse der desuden nødvendigen maa stienkes et ungt Menneske, som Skoleunderviisningen daglig beskæftiger i 7 Timer. Men de snævre Grændser, inden hvilke jeg nødes at indskrænke dette Indbydelsesfrimt, gjøre mig det umueligt, at udbrede mig over denne Deel af mit Emne saa vidtløftigen, som jeg ønskede, og tvinger mig til at nøjes med en historisk Skildring af Samme, hvis Korthed maa, skee dog vil være saa meget mere tilgivelig, som den Kgl. Anordnings 2de første Bilage, (om Underviisningens Omfang i Specialklasserne og Grændserne for enhver i Særdeleshed, samt Instrux for Overlærerne ved Kathedral: Skolen i Odense) sætte det udenfor al Tvivl, at denne Skoles Disciple efter Lovgivningens Aand

og

og Bogstav, saavel ved Underviisningens Materie, som ved dens Form skulde hensigtspaasende beskæftiges, men ei anstreges over Evne; og som det desuden vel ikke kan være saa vanskeligt, ved en offentlig Indretning at forskaffe sig Overbeviisning om, hvorvidt Arbejdet ogsaa udføres efter den foreskrevne Arbejdsplan. Af dem, der selv have Børn eller Slægt i denne Skole, og altsaa nærmest interessere sig for Sagen, op- holde sig desuden de Fleste her i Byen eller i Provindsen: for dem staae jo flere Veje aabne til at grunde denne Overbeviisning paa egen eller Andres Erfaring.

Man erindre, at under 10 Aar maa ingen Lærling optages i Sprog og Videnskabsklasserne. Væsentlige Betingelser ved hans Optagelse ere, at han med Færdighed kan læse og skrive dansk og latinsk Skrift, og allerede veed de 4 Species i Regnekunsten. Fra denne ringe Grad af Dannelse skal hans Sjæleevner i en Tid, der rimelig kan anslaaes til 6 a 8 Aar, udvikles og uddannes, og ham bibringes de Kundskaber og Færdigheder, som han skal bruge ved Universitetet. Skolens Hoved Bestemmelse er da, at forberede lærd Dannelse, og med Hensyn hertil ere saavel Underviisningens Gienstande,

som Antallet og Ordenen af Læretimerne til en, hver især af dem bestemt. De lærde Sprog ere derfor Hovedgjenstande for Underviisningen, og af dem har det Latinske i alle Classer 3 Gange saa mange Timer, som de fleste nyere Sprog og de fleste Videnskaber, og lidet over dobbelt saa mange som det andet Hovedsprog, det Græske. Foruden disse Sprog læres i Skolen Hebraisk, Dansk, Fransk, Tydsk; af Videnskaber og Konster Religion og Moral, Anthropologie, Historie, Geographie, Mathematik, Naturhistorie, Naturlære, Calligraphie, Tegning.

Man forskrække sig ikke over disse Underviisnings-; Gjenstandes Mængde! man betragte hver Enkelt's Bigtighed; man lægge Mærke til, at de alle drives skolemæssigen, det er, indskrænkes inden de Grændser, som bør iagttages i Skoler (hvor man ikke danner Lærde, men lægger en Grundvold, hvorpaa Universitetet og eget Studium siden kan opføre Læredoms Bygningen) og foredrages som for Skoledisciple, ikke som for Universitætsborgere; at de ere fordeelte med Hensyn til Alder og Fattighederne saaledes, at de ikke kunne overvælde Lærelingen ved deres Mængde og Forskiellighed. — Dette lægge man Mærke til, og man vil finde

det

det faare begribeligt, at et ungt Menneske, jeg vil ikke sige, af overordentlige Anlag, men blot af almindelige og gode, i ovennævnte Tid kan i alle disse enkelte Fag naae det tilsigtede Maal.

Som Beviis for min Paastand anfører jeg Bilaget No. 1, der angiver hver Sprog- og Videnskabs- Underviisnings Materialier, Graduationer og Grændser i de enkelte Specialklasser saa nøiagtigen som det ved Bestemmelser af denne Natur er mueligt; Dets Indhold taaler intet Udto, og et almindeligt Oversyn vilde blot blive en Gjentakelse af de sundeste, af alle Pædagoger almindeligen antagne Grundfærtninger for Underviisningen. Men da endog dette Sidste vilde medføre for stor Vidtløftighed, nødes jeg til at lade mig nøie med at gjøre Læseren opmærksom paa Anordningen selv, der viser, hvilke Underviisninger, og hvorvidt de skulle drives, og indskrænker mig til at fortælle, hvorledes Læregienstandene med Hensyn til Disc. største muelige Lettelse ere fordeelte, saavel i de enkelte Special Classer, som i Underviisningstimerne selv. Efter Anordningens Hensigt skulle alle Skolens Lærlinge, hvor forskjellige end og deres Evner og Færd kan være, faae Deel i hensigtspassende Underviisning; Derfor

ere

ere de forrige faststaaende Skoleklasser eller Læstier, hvori samtlige Lærlinge maatte følges ad i alle Underviisningsfagene, afskaffede, og adskilte Lectiionsklasser eller Specialklasser i hvert enkelt Lærefag indførte, hvorved det er blevet mueligt, at meddele Discipelen den til hans Forundskaber og Evner bedst svarende Underviisning. Rigtig nok maa ved Disciplenes Klassificiation Skolens Hovedformaal, Forberedelse til hørd Dannelse, ikke tabes af Sigte, og den gamle Philologie stedse ansees som Underviisningens Hovedfag, for hvilket de andre og mindre vigtige Collisionens Tilfælde maae vige, da Lærernes Antal, skjøndt flere Sprog og Videnskaber (Latin, Dansk, Anthropologie, Mathematik) ved denne Skole have tvende Lærere, uden for Hovedstaden vel ikke uden al for stor Bekostning kan være tilstrækkeligt til at bestrebe Underviisningen i aldeles nøjagtig Overensstemmelse med hver enkelt Discipels Læreb. Dets re Collisionens Tilfælde var ved Disciplenes første Klassificiation ikke saa vanskelig at undgaae, thi da Underviisningerne i de fleste Sprog og Videnskaber, der hidtil i Skolen ikke vare drevne, i Begyndelsen igjennem alle Klasser naturligt viis maatte være lempet efter Disciplens Forundsk

kunds

Kundskab, altsaa elementar, saa kunde uden Vanskelighed tages særdeles Hensyn paa hans Fremgang i Latin og Græsk, og det saa meget hellere, som gode philol. Kundskaber allerede forudsætte en øvet Forstand og mange Sagkundskaaber. Men siden er det indtruffet, at en Discipel, der i de lærde Sprog havde gjort god Fremgang, var aldeles ubekiendt med flere af de andre Underviisningsfag.

Imidlertid ere disse Tilfælde kun enkelte og sjeldne, og Hjælp bliver dog altid ved denne Klasseinddeling i flere Dele muelig. Saaledes har Skoleraadet, med Overdirectionens Bisald foranstaltet, at den Discipel s. Ex., der i Latinen ansaaes for moden til 2den Classe, i andre Videnskaber kunde nyde Underviisning med de første Begyndere, og den, der i det Hele endnu trængte til Underviisning i Forberedelses Klassen, dog i enkelte Deele kunde nyde Underviisning i de første Specialklasser. Der er da ved den nye Inddeling i Specialklasser unægtelig langt mere end ved færrtge Lektieinddeling, og i de fleste Tilfælde tilstrækkeligen sørget for, at Underviisningen kan meddeles overensstemmende med Lærlingenes forskellige Lærv.

Des:

Desuden er der ved Disciplernes Fordeling i Klasser tagt, at en Discipel ikke til samme Tid lærer Begyndelsesgrundene i flere Sprog ad Gangen, end høist nødvendig; at han s. Ex. ikke paa engang begynder med begge Hovedsprogene Latin og Græsk, men at han allerede har Fundamentterne i hiint, førend han er ved i dette; hvilket ulmodsigeligen er et saare vigtigt Forebyggelsesmiddel mod usforholdmæssig Anstrængelse af Unglingens Kræfter, som de Disciple, der strax for medelst deres Alder og gode philologiske Kundskaber ikke vel kunde anvises Plads i andre end i de højere Videnskabsklasser, maatte savne.

Endelig beviser Skolens Lections- Tabel, at der ved Læregjenstandenes Fordeling i Læretimerne ogsaa saa meget mueligt er taget Hensyn til Lærlingernes Begæmnelighed. De første Formiddagstimer, som den Tid, da man kan antage, at hans Kræfter ere friske og ved Arbeid uvækkede, og følgelig bedst skikede til Anstrængelse, besattes ogsaa med de meest anstrengende Underviisninger (i Almindelighed Latin, Græsk, Religion). Disse afløses nu, især

t Begyndelsesklassen, der ikke saa længe kan anstreges, af de Underviisninger, der for Ungdommen altid maae have største Interesse, saasom Hist., Geogr., Kalligr., Tegning, Naturhist. o. d. I første Eftermiddagstime, som den der følger nærmest efter Maaltidet og altsaa er mindst beqvem til Arbeide, undervises gemeenligen og i de mindst anstrengende Fag, hvile ogsaa sædvanligen ende Dagarbeidet.

Ogsaa hvad Læremethoden angaaer, har Anordn. foreskrevet saadanne almindelige Regler, som nødsvendigen maae tjene til at lette Disciplens Arbeide, saavel i, som udenfor Skoletiden: Herhid høre, foruden de Forskrifter, der sigte til at vække, forøge og underholde hans Opmærksomhed, ogsaa fornemmeligen den idelige spørgsmaalvise Gjentagelse, der saa alvorligen indskræper, saavel strax efter Foredraget af en vigtig Læresætning eller Fortællingen af en vigtig Begivenhed o. d., som og i egne dertil bestemte Timer. Saaledes s. E. hvad i Historien mundtlig er fortalt, gennemgaaes strax spørgsmaalvis saalænge til selv det mindst gode Hoved i Classen har fattet Fortællingen, og med egne Ord kan gjentage samme og desuden anvendes hver 3die Time paa Repetition af det der i de 2de foregaaende er doceret.

Et

Er det da afgjort, at en Undervisning hvis Natur, Form og Maade er overensstemmende med Lærlingens Alder, Evner og Tare, just ved denne Overensstemmelse letter ham Arbeidet, saa troer jeg, at enhver sagkyndig og fordomsfri Dommer i de Undervisninger, der gives i vor omrformede Skole, og i Maaden, hvorpaa de gives, vil finde nye og vigtige Grunde til at fritjende denne Skoleindretning for den Beskyldning, at den os verdrevent skulde bebyrde og anstrenge Lærlingens Kræfter.

Endelig kan og Lærlingen onstranges over Evnerne, naar den Privatstid, man kræver af ham, ikke staaer i rigtigt Forhold til hans Alder, Kræfter og den Tid, han maae tilbringe i Skolen.

Det er en ved Fornuft og Erfaring lige stærkt stadfæstet Sandhed, at end ikke den mest hensigtspassende Beskæftigelse af Lærlingens Kræfter i selve Læretimerne, er tilstrækkelig til at naae Skole-Undervisningens høieste Formaal, samtlige Kundskabskræfters harmoniske Uddannelse. Skolestiden maae understøttes af Privatstiden, og denne tjenligen sysselsættes, hvis den hele Undervisning skal saavel forsyne Unglingen med de i enhver Henseende fornødne Kundskaber

skaber, som og frembringe virkelig Dannelsse og Brugbarhed af samtlige Aandens Kræfter.

Hvad der er hørt i Skolen, maae hjemme giennemtænkes og fordøjes; hvad der kan have undgaaet Opmærksomheden eller Hukommelsen maa indhentes og dybt indprentes, og det enkelte Penium maa bringes i Forening med det øvrige Forraad af indsamlede Kundskaber. Og saa Forberedelse til følgende Læretimer bør, hvor den er muelig, aldeles ikke forsømmes. Men ikke allene denne Bjentagelse og denne Forberedelse er nødvendig; vil man ikke, at Lærlingen skal blive en blot Eftersnakker, at han slavisk skal følge sin Leder, men staae Fare for at falde ved det første Skridt han nødes til at gaae alene, da maae han vænnes til, at øve sine Kræfter paa egen Haand, og hans Selvindsigtighed, saa tidlig som hans Kræfters Modenhed kan tillade det, bestjærftiges. Saa vigtig som saadan Syffelsættelse af Privatstiden i Almindelighed ved enhver Underviisning bliver, saa uundværlig er den i Særdeleshed for de omfremmede Skoler, hvis Disciple ved den saakaldede Examen artium, foruden den mundtlige, ogsaa skulle give skriftlige Prøver paa deres Fremgang i Sprog og Videnskaber, og bør selgelig, saa

Da vor allernaadigste Konges Fødselsfest i Aar indtreffer paa en Søndag, udsættes den ved denne festlige Anledning sædvanlige Tale og Høitidelighed til følgende Mandag den 30 Jan., hvortil Fædrelandets Venner herved indbydes. Talen holdes i Modersmaalet i Odense Gymnasii bygnings større Høresal om Formiddagen Kl. 11 af Skolens Konrektor og Overlærer i det græske og danske Sprog, Hr. Dr. philos. S. N. J. Bloch.

skaber, som og frembringe virkelig Dannelsse og Brugbarhed af samtlige Aandens Kræfter.

Hvad der er hørt i Skolen, maae hjemme giennemtænkes og fordojes; hvad der kan have undgaaet Opmærksomheden eller Hukommelsen maa indhentes og dybt indprentes, og det enkelte Pensum maa bringes i Forening med det øvrige Forraad af indsamlede Kundskaber. Og saa Forberedelse til følgende Læretimer bør, hvor den er muelig, aldeles ikke forsømmes. Men ikke allene denne Bjentagelse og denne Forberedelse er nødvendig; vil man ikke, at Lærlingen skal blive en blot Eftersnakker, at han slavisk skal følge sin Leder, men staae færdig for at falde ved det første Skridt han nødes til at gjøre allene, da maae han vænnes til, at øve sine Kræfter paa egen Haand, og hans Selvindsigtighed, saa tidlig som hans Kræfters Modenhed kan tillade det, beskæftiges. Saa vigtig som saadan Syffelsættelse af Privatfliden i Almindelighed ved enhver Underviisning bliver, saa uundværlig er den i Særdeleshed for de omfornede Skoler, hvis Disciple ved den saakaldede Examen artium, foruden den mundtlige, ogsaa skulle give skriftlige Prøver paa deres Fremgang i Sprog og Videnskaber, og bør selgelig, saa

faa tidligt som mueligt, søes i at arbejde us den Lærens umiddelbare Medvirkning. Den kongl. Anordning foreskriver derfor og de almindelige Bestemmelser for denne vigtige Deel af Underviisningen; men den sætter tillige tilbørlige Grændser for Samme, og sørger ogsaa her for, at der ei skal kræves for meget af Lærlingen.

Det Arbejde, der i Anordningen udtrykkelig er foreskrevet, indskrænker sig til følgende Øvelser for Skolens modnere Disciple.

3 2den Lat. Cl. oversætter Halvdelen af Disciplene paa dansk det den ene Dag i Skolen læste, og de øvrige det for den anden Dag.

3 Lat. Cl. foreskrives ligeledes danske Oversættelser af de lat. Auctorer, som i Forvejen ere forklarede og latinske Scile (hvoraf een ugentlig udarbejdes hjemme.)

4 Lat. Cl. har ligeledes 1 Eftil ugentlig. De mere Øvede skulle levere hveranden Maaned en fri latinsk Udarbejdelse over en, fornemmelig historisk Gjenstand, som ved foregaaende mundeligt Foredrag er gjort dem lys og tydelig, og undertiden skriftligen bedømme hinandens Udarbejdelser.

2den Danske Klasse udarbejder i Moderemaal et snart korte Breve, Fortællinger o. d. hvortil

til Data i det mundtlige Foredrag ere angivne; snart beskriver den med egne Ord en offentlig i deres Tid og Fædeland indtruffen Begivenhed; hvilket deels skeer paa Skolen, deels hjemme.

3die Danske Kl. indleverer maanedlig en dansk Udarbeidelse over et opgivet Thema.

Med Underviisningen i 3die Franske, 2den og 3die Tydske Klasser ere og Stiiløvelser i disse Sprog forbundne.

Heraf sees, at de for Disciplene ved selve Anordningen bestemte skriftlige Arbeiders Tal ikke er stort; at den rette Gradation i Arbeid er tagtaget, da Begynderklassen aldeles er forbigaaet; Mellemklasserne mest beskæftigede med Oversættelser; dog saaledes, at dem allerede gives nogen Lejlighed til at øve deres Opfindelseskraft. Kun af øverste Klasse, egentlig Kun af deres modneste Disciple, der snart kunne formodes at udgaae til Universitætet fordres saadant Arbeide, som kræver Selvtænken.

Men nogle af disse Arbeider ere ved Anordning ikke fuldkommen bestemte; Andre og flere kunne, naar Omstændighederne tillade det, tilføjes ligesom der og overhovedet maa sees paa, at der et heller i dette Arbeide møder Collision
mels

mellem de forskjellige Læresag. Derfor befales, at samtlige Lærere ved hvert Kvartals Begyndelse i en overordentlig Forsamling skulle overlægge og aftale, hvilke Dage om Ugen, og hvor lang Tid, de agte at sysselsætte enhver special Klasse med husligt Arbeide: og i denne Bestemmelse have det fornødne Hensyn paa Lærlingens Alder, Kræfter og deres Skoletimers Antal. Saasnart ogsaa Lærerne havde gjort Lærlingenes Bekendtskab i den Grad, at noget bestemt angaaende Sysselsættelsen af deres Privattid kunde vedtages, blev det forordnede Møde (10 Febr. f. A.) holdet, og siden efter Anordningens Forskrift gjentaget, og har man hids til ansæet følgende nærmere Bestemmelser for bedst overensstemmende med nærværende Disciplens Lov og Lov, hvorved endog det i Anordn. befalede Arbeide i Begyndelsen noget formindskedes, da de for 4de Lat. og 3die Danske Kl. bestemte Lat. og Danske Udarbejdelser nødvendigvis maatte udsættes, indtil disse Klassers Disciple havde gjort større Fremgang. Mod Slutningen af forrige, og i Begyndelsen af dette Skoleaar ere de danske Udarbejdelser i Overensstemmelse med Anordningen fordrede, og Forsøg gjorde med de Latinske af øverste Lat. Classes tvende fortrinligste Disciple. Af:

Uf øverste eller 3die Religions, 3die Historiske og 3die mathematiske Klasse troede man, at kunne fordre maanedligen et skriftligt Arbejde i hver af disse Videnskaber, hvilket skulde bestaae i skriftlige Repetitioner af enkelte Dele af det i disse Klasser foredragne.

Hvad 2den Lat. Cl. angik, var man enig i, at den for Tiden intet andet Arbejde kunde paa^slægges, end det, hvormed den i Følge Anordningen skal beskæftiges.

I 1 Lat. Cl. kunde de fortrinligste Disciple ei tilstrækkelig sysselsættes med det Arbejde, som foresattes de Andre, hvorfor de fik dagligen 1 a 2 smaae lat. Fabler at oversætte. (Disse Oversættelser ophørte da disse Disciple efter sidste Skoleexamen forflyttedes.) Dette tilligemed 3 Regneskykkers ugentlige Indførelse i Cifferbogen, og af og til smaae Arbejder til Øvelse i Modersmaalet, mest Gjentagelse af de ved Underviisningen giennemgaaede eller abstraherede Regler, udgjør alt denne Klasse's skriftlige Arbeid udenfor Skoletiden.

Tillige bleve Dagene til Indleveringen af disse Arbejder saavel som og til Repetitionen, saaledes bestemte, at ikke overordentligt Arbejde i to eller flere forskjellige Underviisningsfag paa een og samme Dag skulde fordres: — Det

Dette troer jeg kan være tilstrækkeligt til en almindelig Udsigt over det Privatarbejde, hvorefter med denne Skoles Disciple beskæftiges. For end videre at sætte Læseren i Stand til at bedømme, om disse Arbejder overstige Disciplens Evner, eller ikke, og for tillige bestueligere at vise Forholdet mellem Disciplens Skoletid og den Tid han beskæftiges hjemme, vil jeg forsøge at beregne den Tid, han rimeligviis kan formodes at behøve til hans travleste Dagsarbejde efter de forskjellige Klasser, hvori han undervises. Jeg troer, efter en moderat Beregning overhovedet, baade Sommer og Vinter, at kunne ansaae Disciplens hele Dag til 16 Timer, fra 6 Morgen til 10 Aften. Af disse fragaae 7 til Skoleundervisningen, som, efter min Formening, grundet paa hvad jeg ovenfor har sagt, ikke synderlig, eller i den Grad bør kunne trette ham, især i Begynderklasserne, at hans Kræfter skulde behøve Alt af den tilovers blivende Tid til at styrkes. En Deel af Samme maae han endnu nødvendigen anvende til Forberedelse, Gjentaagelse og andre ovenanfærtes Husarbejder. Men inden jeg forsøger at bestemme den hertil udforderlige Tid, maae jeg forudskikke følgende Erindringer. Først, at Forberes

beredelse ikke i alle Lærefag og ved den elementære Underviisning i Begynder- Klasserne kunns lidet kan have Sted; dernæst, at Repetitionen ikke kan medtage lang Tid, naar de Midler, Anordningen foreskriver til Huusflidens Lettelse iagttages, og Lærlingen med Opmærksomhed har været tilstede ved Underviisningen. Har han ikke det, da lider han sin Forseelses naturlige Straf, og finder selv i de Vanskeligheder, der møde ham ved Repetitionen, en ny Spore til nøjagtigere Iagttagelse af en saa væsentlig Pligt. Jeg veed af Erfaring, at selv de middelmaadige begavede, men agtpaagivende Disciple i de historiske og geografiske Klasser i Almindelighed ikkuns behøve $\frac{1}{4}$ Time til at gjentage, hvad der i 1 Time efter den ovenfor beskrevne Læremethode kan gennemgaaes af disse Videnskaber, hvilke begge, især Geographien, dog fornemmeligen ere Sukommelsesvidenskaber, deres Repetition altsaa mest Tid udtrævende. Paa denne Erfaring, saavelsom fornemmeligen paa den Materie og Form, som er foreskrevet for Underviisningen, grunder jeg den Paastand, at den opmærksomme Lærling ikkuns behøver et Kvarteer til Repetitionen i de Videnskaber, der drives i Skolen, Mathematiken og Religionen undtagne,

som de, der kunne behandle mere abstrakte Gjenstande. For disse Videnskaber beregner jeg, ligesom og for Sprogene, det Danske maaskee undtaget, for hver Læretime en halv Time til Gjentagelse hjemme. Og denne Bestemmelse synes mig i Almindelighed at kunne tages til Maalestok ved Beregningen af den Tid, Discipulene hjemme syffelsættes, naar bemærkes, at de Skoletimer, som bruges blot til Examinaton, eller anvendes til at besvare og rette indleverede Arbejder, til Øvelser i Stiludarbejdelse, til Kalligrafi, Tegning o. dl. og sikkert i det almindeligste medtage $\frac{1}{3}$ af hele Læretiden, egentlig ikke burde komme i Betragtning ved denne Beregning, da i disse Tider foretages, som hjemme videre kunde syffelsætte Discipulen. Den saare betydelige Tid Discipulen paa denne Maade vinder, lader sig vel ikke i Almindelighed fuldkommen bestemme; jeg vil derfor ikke beregne ham samme til synderlig Lettelse, men give ham den ganske til Forberedelse og til de overordentlige Privat Arbejder, der fordrer af ham, hvortil den synes næsten ene at være mere end tilstrækkelig.

Dette forud antaget, lægger jeg Lections-Tabellen til Grund for min Beregning. Men for at sæt

sætte Læseren i Stand til at følge Beregningen, og bedømme dens Rigtighed, vil jeg anmærke, at 3die og 4de latinske Klasse udgjøre 2den og 3die Græske, og begge sammentagne i Almindelighed ogsaa 3die Klasse i Videnskaberne. 2den Latinske svarer nærmest til 1ste Græske og 2den i Videnskaberne, ligesom 1ste Latinske til 1ste i Videnskaberne. Man vil da finde, at en Discipel i 1ste almindelige Klasse kan ansees at være stærkest beskæftiget til Torsdagen da han har følgende Arbejder, der kunne formodes, at medtage følgende

Skoletid	Privattid
Latin 2 Timer	1
Fransk 1	$\frac{1}{2}$
Dansk 1	$\frac{1}{4}$
Mathem. 1	$\frac{1}{2}$
Histor. 1	$\frac{1}{4}$
Naturhist. 1	$\frac{1}{4}$
<hr/>	
7	$2\frac{3}{4} = 9\frac{3}{4}$ Timer.

Hvortil lægges 1 Time for et Regnestykke, gjør $10\frac{3}{4}$.

Naar nu den hele Arbejdstid $10\frac{3}{4}$ Time fra drages Disciplens hele Dag 16 Timer, levnes ham til Spisning og fornøden Opmuntring $5\frac{1}{4}$ Time; altsaa offerer han paa den travleste Dag

onst.

omtrent' de $\frac{2}{3}$ Dele af sin Tid til Underviisningen, og $\frac{1}{3}$ er hans egen.

I de øvrige Dage kan hans hele Dagværk efter lignende Beregning anslaaes mellem $9\frac{1}{4}$ og $9\frac{1}{2}$ Time; hvilket i Betragtning af Arbeidets Beskaffenhed og Afverling, samt med Hensyn til Lærlingens Alder, Kræfter og Bestemmelse ei med Føie kan antages at være for meget.

Dette gjelder og om anden almindelige Klasse, naar man efter samme Maalestok bestemmer Arbeidets Størrelse paa den Dag, da denne Klassees Disciple ere strengest beskæftigede. Det strengeste Arbeid koster udentvivl Beredelsen til Tirsdagsunderviisningen som kan medtage

	Skoletid	Privattid
Latin 1	1 Time	$\frac{1}{2}$
Relig. 1	1	1 $\frac{1}{2}$
Mathem. 1	1	1 $\frac{1}{2}$
Tydsk 1	1	1 $\frac{1}{2}$
Histor. 1	1	1 $\frac{1}{4}$
Anthropol. 1	1	1 $\frac{1}{4}$
Physik 1	1	1 $\frac{1}{4}$
	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
	7	2 $\frac{3}{4}$ — 9 $\frac{3}{4}$

For Halvdelen af Disciplene maae beregnes 1 Time mere til den befalede Oversættelse af det forrige Dag gjenneemgaaede latinske Pensum, altsaa hele Arbeidstid $10\frac{3}{4}$, Fritid $5\frac{1}{4}$.

For

For 3die Lat. Klasse synes Forberedelsen til Onsdagstimerne at være den mest anstrengende, og at kunde medtage:

	Skoletid.		Privattid.
Lat.	1	—	$\frac{1}{2}$
Græsk	1	—	$\frac{1}{2}$
Dansk	1	—	$\frac{1}{4}$
Naturh.	1	—	$\frac{1}{4}$
Fransk	1	—	$\frac{1}{2}$
Physik	1	—	$\frac{1}{4}$
Historie	1	—	$\frac{1}{4}$
	<hr/>		
	7	+	$2\frac{1}{2} = 9\frac{1}{2}$ Timer

Hertil kommer undertiden for Opløsningen af en mathem. Opgave 1 Time, og for den anordnede Overs. fra det Latinske 1, hvilke tvende Timer, lagte til ovenstaaende $9\frac{1}{2}$ T., give en Sum af $11\frac{1}{2}$ Arbejdstimer. Den sædvanlige Arbejdstid bliver omtrent lidet over 10 Timer daglig.

Over 4de Lat. Classes sværgeste Arbejdsdag lader sig gjøre følgende Beregning over Forberedelsen til Onsdags Underviisningen.

	Skoletid.		Privattid.
Lat.	1	—	$\frac{1}{2}$
Græsk	1	—	$\frac{1}{2}$
Lydsk	1	—	$\frac{1}{2}$
Math.	2	—	1
Geogr.	1	—	$\frac{1}{4}$
	<hr/>		
	6	+	$2\frac{3}{4} = 8\frac{3}{4}$ Timer.

Hertil kommer engang maanedlig for et histor. eller geogr. Arbejde 1 Time; gjør $9\frac{3}{4}$ Timer; Og for dem, der studere Hebraisk 1 Skoletime og $\frac{1}{2}$ Repetitions-time, hvilket i alt udgjør for de mest beskftigede Discipie $11\frac{1}{4}$ Timer.

Denne Classes sædvanlige Arbejdstid kan bestemmes lige med 3die Lat. Classes mellem 10 og 11 Timer.

Dette haaber jeg, kan være nok sagt, om denne Skoles Underviisningsvæsen for at vise det Ugrundede i deres Mening, som paastaar, at dens Discipie bebyrdes med Arbejde over Alder og Kræfter. De første Vanskeligheder, der mødte, og maatte møde flere af Disciplene ved Overgangen fra den gamle til den nye Skoleundserviisning, foranledigede denne Fordom; Nu disse Vanskeligheder ere overvundne, skal noiere Beskiendtskab med Indretningen og faae Aars Erfaring ganske forjage den, og tilstrækkelig godtgjøre, at det Arbejde, den nye Skoleanordning kræver af Disciplene, naar disse fra første Begyndelse faae deres Dannelse i den gradvise Fremgang, som den foreskriver, og efter de Grundejætninger, hvorpaa den er bygget, er overeensstemmende med deres Alder og Kræfter, og kan paa ingen Maade overvælde dem.

Men,

Men, vil man sige, denne Paastand grunder sig i mange Dele allene paa Anordningens Bydende, og ofte bevises kun, at saaledes skulde det være, hvo er nu Borgen for, at det og er saaledes, som det kunde være? Jeg tilstaaer denne Indvending Grund, og indrømmer villigen, at et Institut, der endnu ikke kan, og i de første Aar ikke vil kunne fremvise een eneste Discipel, som har det sin Dannelse allene at takke, ikke er berettiget til at gjøre store Fordringer paa almindelig Tillid. Mit Svar bliver derfor: Institutet er offentligt; Undervisningen gives offentlig; Preverne holdes offentlig. Al den Afgang, Skolevæsenets Vundere med Høje kunne fordrø, staaer dem aabent, til selv at forviise sig, om og Udsørelsen stemmer overeens med Planen, hvor ved tillige den skønneste Leilighed tilbydes dem, ved den Deeltagelse, de vise for Arbeidets Fremme at give saavel de Undervisende, som dem der skal undervises, en af de ædleste Belønninger for Arbeidsomhed og kraftigste Drivesjædre til Samme.

Da vor allernaadigste Konges Fødselsfest i Aar indtreffer paa en Søndag, udsættes den ved denne festlige Anledning sædvanlige Tale og Høitidelighed til følgende Mandag den 30 Jan., hvortil Fædrelandets Venner herved indbydes. Talen holdes i Modersmaalet i Odense Gymnasibygningens større Høresal om Formiddagen Kl. 11 af Skolens Konrektor og Overlærer i det græske og danske Sprog, Hr. Dr. philos. S. N. J. Bloch.

